

Innlandet Fylkeskommune

Parkgata 64

2317 Hamar

Høringsuttalelse framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet

Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi er et av fem fakulteter ved Høgskolen i Innlandet. Vi er fordelt på tre campuser. Evenstad i Stor-Elvdal kommune har utdanning og forskning i skogbruk, utmarksforvaltning og anvendt økologi. Blæstad campus utenfor Hamar utdanner kandidater og utfører forskning i jordbruk.

Evenstad er campusen mot strømmen. Vi er etablert i en distriktskommune med krevende samferdselstilbud og begrenset arbeidsmarked. Allikevel tilbyr vi utdanning opp til doktorgradsnivå, gjennomfører forskning på høyt internasjonalt nivå og tiltrekker oss forskere fra hele verden. Imidlertid opererer vi ikke i et vakuum. For å få folk til å flytte hit, er vi avhengig av et attraktivt lokalt bo- og jobbmarked, slik at alle personene i familien trives. Et dårligere skoletilbud gjør regionen betydelig mindre attraktiv å flytte til. Små kommuner er ekstra sårbare for slike nedleggelse som allerede er gjennomført av Midt-Østerdal videregående skole på Koppang i 2019. Den foreslåtte nedleggelsen av Nordstumo vil forverre dette.

Nordstumoens tilbud til elever med spesielle behov gjør at den samfunnsøkonomiske gevinsten av tilbudet sannsynligvis er svært høy. Økende grad av utenforskap og uføretrygdete unge tilsier at behovet for et spesielt tilpasset bo- og opplæringstilbud vil øke framover, og det vil derfor være et stort feiltrinn å redusere dette tilbudet. Det bør være mulig å finne nye modeller for kostnadsfordelingen av bo- og opplæringstilbudet – gevinsten deles av enkeltpersonene og samfunnet.

Videregående skoler er også svært viktig for å utdanne arbeidskraft som fyller næringslivets behov og som rampe for videre utdanninger. Innlandet er Norges landbruksfylke nummer 1, med 20 % av landets jordbruksareal og 40 % av innenlands tømmeravvirkning. Landbruket utgjør 8 % av verdiskapningen og 13 % av sysselsettingen i Innlandet, i mange kommuner er tallene enda høyere. Evenstad og Blæstad rekrutterer i stor grad studenter fra Innlandet. En betydelig – og økende – del av studentene kommer fra naturbruksskoler. Naturbruksskolene utgjør en bærebjelke for framtidens arbeidskraft i Innlandets fylkes ambisjoner om videreutvikling av landbruket og bioøkonomien, tydeliggjort i Innlandssporteføljen. Hvis skoler med naturbrukstilbud legges ned, vil søkingen til naturbruk falle, fordi mange heller vil søke seg til andre tilbud enn å flytte på hybel. Svekkelse vil derfor få konsekvenser for fremtidige tilgjengelighet av arbeidskraft i disse fagområdene i fylket, med dertil samfunnsmessige konsekvenser. Glåmdalen står i en særstilling når det gjelder et aktivt skogbruk og Sønsterud har tilgang på svært godt kvalifisert personell og maskiner/simulatorer. Det er derfor viktig for næringslivet og samfunnet for øvrig at tilbudet i skogbruk i Glåmdalen sikres. Jønsbergs sentrale rolle i utdanning til jordbruket i Innlandet, lokalisert i et av landets beste jordbruksområder, tilsier at denne skolen må bestå. Vi er positive til videreutvikling av vårt eksisterende samarbeid med naturbruksskolene, både for rekruttering og i undervisning- og forskningsopplegg.

Vi støtter Fylkeskommunen vurdering av nødvendigheten av å tilpasse skolestrukturen til fremtidig behov. Samtidig må Fylkeskommunen vurdere de bredere samfunnsmessige konsekvensene av strukturendringer, på næringsliv, arbeidsmarked og befolkningsutvikling. I samfunnets økosystemer er det avhengighet mellom aktører og endring av skolestruktur har konsekvenser som går langt utover de direkte økonomiske, kortsiktige effektene.

Med vennlig hilsen

Maria Hörnell-Willebrand,

Dekan, Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi

Høgskolen i Innlandet